

Gedder, laks og havørreder

Gudenåen byder på et spændende fiskeri efter gedder, laks og havørreder. Hvert år fanges laks over 10 kilo, og rekorden er en forårslaks på 21,4 kg.

Måske bliver det dig, der kan bære den næste flotte fisk på land efter en spændende fight?

Hvor må man fiske?

Der sælges dagkort til Gudenåen nedstrøms Tangeværket i perioden 1. april til 31. oktober. Et dagkort koster 150 kroner, hvoraf de 50 kroner går ubeskåret til udsætning af laks.

Der er tre lystfiskerforeninger, som råder over denne del af

åen: Bjerring-bro, Langå og Randers Sportsfiskerforeninger. Du kan finde oplysninger herom på www.gudenaasammenslutningen.dk

Her finder du oplysninger om åen, fiskeriet, seneste fangster, samt kort over åen mm. På disse kort ses præcist, hvor du må fiske samt enkelte undtagelser.

Indberetning af fangster

Ved indrapportering af fangster skal zonen angives. Dette foregår også online på Gudenaasammenslutningens hjemmeside.

Fisketegn og fiskekort

Du skal have et gyldigt fisketegn ved køb af dagkort, og det skal medbringes under fiskeri. Du kan købe tegnet online på www.fisketegn.dk

Dannebrogsplassen er kommunal ejendom med frit fiskeri. Der kræves dog også gyldigt fisketegn ved fiskeri i Gudenåen ud for Dannebrogsplassen, hvis du er mellem 18 og 65 år.

🇬🇧 Lystfiskeri i Gudenåen

Gudenåen byder på et spændende fiskeri efter gedder, laks og havørreder. Du kan finde information om køb af fiskekort på www.visitgudena.com

🇩🇪 Lystfiskeri i Gudenåen

Gudenåen byder på et spændende fiskeri efter gedder, laks og havørreder. Du kan finde information om køb af fiskekort på www.visitgudena.de

Det grønne partnerskab om Trækstien ved Ulstrup

I 2014 blev der etableret et grønt GudenaPartnerskab om adgang og formidling til Trækstien ved Ulstrup.

Næsten en kilometer af Trækstien mellem Hovedgaden og ud mod Bamsebo Camping er nu hævet som træstier, og der er etableret platforme med borde og bænke. Stien er farbar størstedelen af året.

Færdsel er på eget ansvar!

Friluftsrådet

Danmarks Naturfredningsforening

Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

LAG
LOKALE
AKTIONS
GRUPPER

Favrskov
Kommune

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer
i landdistrikterne

Laks *Salmo salar*

En sølvskinnende slank fisk på op til 120 cm. Den kendes fra havørreden på bl.a. den slankere halerod og færre pletter under sidelinjen. Hannen udvikler en tydelig kæbekrog.

Havørreden
Salmo trutta

Kan veje mere end 20 kg. Ørred optræder i Danmark som bækørred, søørred og havørred, men det er samme art med hvert sit levested.

Gedde *Esox lucius*

Kroppen torpedoformet med ryg- og gatfinne langt tilbage ved halen. Hovedet er bredt og fladt. Har mange spidse, bagudrettede tænder i mund og gane.

Insekter ved Gudenåen i Ulstrup

Du kan finde mange forskellige insekter her langs Gudenåen.

Flere af insekterne opholder sig nede i vandet i larvestadiet – nogle op til flere år – hvorefter de forvandles til flyvende insekter, f.eks. guldsmede, vandnymfer, vårfluer og døgnfluer.

De store og synlige insekter

Pragtvandnymferne med de mørke pletter på vingerne er talrige langs åen.

Sjældnere ses Grøn Kølleguldsmed, der er på den danske rødliste over truede arter, men netop findes i og ved Gudenåen.

Insekter er også føde

Andre dyrearter bruger vandet og de nære omgivelser som et rigt spisekammer med masser af insekter.

Det gælder f.eks. mosegrise, frøer, odder og mange fugle.

Insekter

Mange insekter opholder sig i Gudenåen som larver, hvorefter de forvandles til f.eks. guldsmede, vandnymfer, vårfluer og døgnfluer. Insekter er føde for f.eks. mosegrise, frøer, oddere og fugle.

Insekter

Mange insekter opholder sig i Gudenåen som larver, hvorefter de forvandles til f.eks. guldsmede, vandnymfer, vårfluer og døgnfluer. Insekter er føde for f.eks. mosegrise, frøer, oddere og fugle.

Blåbåndet Pragtvandnymfe

Calopteryx splendens

Hunnerne har gennemsigtige, grønne vinger og en grøn eller bronzefarvet krop. Hannernes kroppe er metallisk blåskinnende, og de har blå bånd på de gennemsigtige vinger. Æggene indbores i vandplanter. Nymferne lever i vandet 2-3 år, før de forvandles til voksne.

Døgnflue *Heptagenia sp.*

Der er ca. 40 arter af døgnfluer i Danmark. Vingerne er oftest klare, og i hvile klappes de lodret sammen over ryggen. Larve-/nymfestadiet udvikles under vand og kendes let på de tre haletråde. Som voksne lever døgnfluerne kun få timer eller dage, heraf navnet.

Grøn Kølleguldsmed

Ophiogomphus cecilia

Hannerne ses ofte flyve lavt og hurtigt over vandoverfladen eller siddende vandret på solbeskinnede flader tæt på vandløbet. Hunnerne lægger æg ved at dyppe bagkroppen ned i vandet. Larverne har en udviklingstid på 3 til 4 år, hvor de en del af tiden lever delvist nedgravet i sand og grus. Fredet.

Vårflue *Hydropsyche sp.*

Brunlige, natsværmerlignende dyr med en noget klodset flugt. Sidder i hvile med vingerne taglagt over ryggen. Flere arter bygger huse i larvestadiet. *Hydropsyche* spinder et lille fangstnet i forbindelse med boet, der fæstnes til en sten eller lign.

Det grønne partnerskab om Trækstien ved Ulstrup

I 2014 blev der etableret et grønt GudenaaPartnerskab om adgang og formidling til Trækstien ved Ulstrup.

Næsten en kilometer af Trækstien mellem Hovedgaden og ud mod Bamsebo Camping er nu hævet som træstier, og der er etableret platforme med borde og bænke. Stien er farbar størstedelen af året.

Færdsel er på eget ansvar!

Friluftsrådet

Danmarks Naturfredningsforening

Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

LAG
LOKALE AKTIONS GRUPPER

Favrskov Kommune

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer
i landdistrikterne

Gudenåens planter

En artsrig flora

Der er fundet 80 forskellige plantearter i selve Gudenåen og langs bredden.

I strømmen er de ofte med lange, strømlinede skud, mens der i det næsten stillestående vand langs bredden ses arter med større flydeblade eller blade over vandet.

I vandet og langs bredden

I vandet dominerer forskellige arter af vandaks samt vandpest og vandranunkel. Ved bredden findes den smukke brudelys og de små flydeblade af andemad og de lidt større frøbid.

De dominerende arter langs bredden er kærstar, høj sødgræs, kalmus og gre-

net pindsvineknop. Tagrør, dunhammer og bittersød natskygge ses også mange steder. De fleste arter hører hjemme på næringsrig bund.

Langs Trækstien

Stien går gennem eng, mose og skovsump med rødæl. Langs stien er iøjnefaldende gul iris, kåltidsel, mjødukt, lodden dueurt, rørgræs, engrævehale og gærdesnerle. Ved dyrkede arealer er der mange stor nælde og ager-tidsel på grund af større mængder kvælstof.

En artsrig flora

Der er fundet 80 forskellige plantearter i selve Gudenåen og langs bredden. Trækstien går langs åen gennem eng, mose og skovsumpe. Langs stien kan du opleve mange af de mest karakteristiske planter.

En artsrig flora

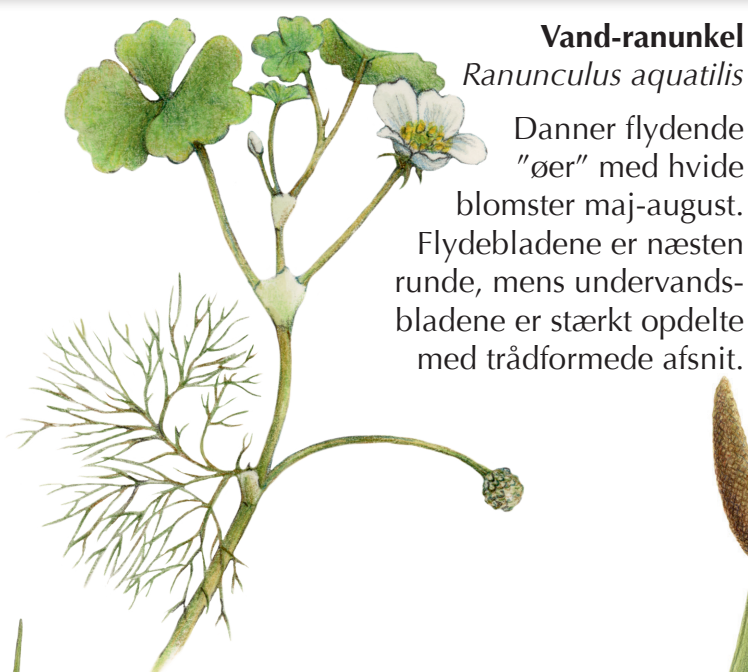
Der er fundet 80 forskellige plantearter i selve Gudenåen og langs bredden. Trækstien går langs åen gennem eng, mose og skovsumpe. Langs stien kan du opleve mange af de mest karakteristiske planter.

Høj Sødgræs
Glyceria maxima

Op til 2,5 m højt græs, der danner store, lysegrønne bestande. Småaksene kan ligne små cigarer. Har tidligere været dyrket.

Pindsvineknop
Sparganium sp

Langs bredden ses i juli-august de blomstrende planter med hunblomster i kuglerunde hoveder nederst og hanblomster øverst. Ude i åen gror undervandsformer med op til 2 meter lange, linjeformede blade.

Vand-ranunkel
Ranunculus aquatilis

Danner flydende "øer" med hvide blomster maj-august. Flydebladene er næsten runde, mens undervandsbladene er stærkt opdelte med trådformede afsnit.

Kalmus *Acorus calamus*

Vokser på det lave vand langs bredden. Op til 1,5 m høj med lysegrønne, glinsende og bølgede blade. Indført som lægeplante. Aromatisk duft, især hvis bladene knuses. Blomsten er en skråtillet, grøn kolbe.

Gul Åkande *Nuphar lutea*

15-30 cm store, ovale blade og store (4-6 cm) gule blomster juni-august. Gror ud til 3 m dybde, ofte med blade under overfladen.

Bittersød Natskygge *Solanum dulcamara*

Op til 2 m høj, klatrende halvbusk. De blå-lilla blomster med gule støvkapper ses juni-august. Bærrene er røde. Giftig og nært beslægtet med kartofflen.

Brudelys

Butomus umbellatus

Blomstrer juni-august med smukke, rosa-hvide, langstilkede blomster i en skærmformet stand.

Det grønne partnerskab om Trækstien ved Ulstrup

I 2014 blev der etableret et grønt GudenaaPartnerskab om adgang og formidling til Trækstien ved Ulstrup.

Næsten en kilometer af Trækstien mellem Hovedgaden og ud mod Bamsebo Camping er nu hævet som træstier, og der er etableret platforme med borde og bænke. Stien er farbar størstedelen af året.

Færdsel er på eget ansvar!

Friluftsrådet

Danmarks Naturfredningsforening

Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

LAG
LOKALE AKTIONS GRUPPER

Favrskov Kommune

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer
i landdistrikterne

Gudenådalens geologi

Gudenådalen

er en tunneldal fra den sidste istid – formet under isen af smeltevand. Afsmeltningen begyndte for ca. 18.000 år siden. I de sidste faser af istiden var dalen ikke isdækket, men fungerede som afløb for smeltevandet.

Jordbunden

Ådalens sider – f.eks. Hvorslev Bakker – består af sorteret og lagdelt smeltevandssand og smeltevandsgrus afsat af smeltevandsfloden. I ådalen er ferskvandsaflejringer i åen og de moser, der udfylder istidslandskabets lavninger (tørv, gytje, ler og sand).

Undergrunden

i Gudenådalen består af ler fra Oligocæntiden (34-23 mio. år siden). Leret har været udnyttet af flere teglværker på dalsiderne. En af lergravene ses tydeligt ved det tidligere teglværk ved Busbjerg.

Skyggekort. Skalså-stadiets kant går ca. langs jernbanen. Rønge ligger på denne terrasse. Faldborg-stadiets kant ligger oppe på dalsiden. På kortet anerkender man terrassen i indhakene i kløfterne.

Terrasser i Gudenådalen

For 18.000 år siden stod isen ved isranden ved Hovedopholdslinjen, som er vist med stiplede linje på alle figurerne her.

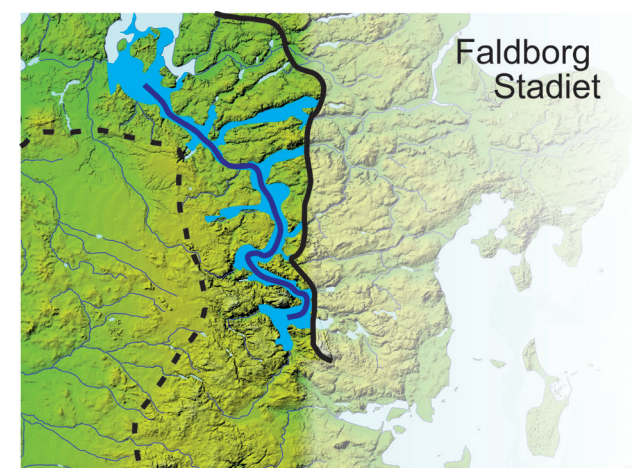
Da isen begyndte at smelte væk, kunne vandet ikke længere blive presset over Hovedopholdslinjen, men begyndte nu i stedet at løbe mod nord. Først ud i Limfjorden og senere til Randers Fjord. Man taler overordnet om 3 perioder eller stadier

Faldborg Stadiet

Under det første stadie var isranden smeltet 20-30 km tilbage og smeltevandet strømmede nu mod nordvest gennem Faldborg Dalen over Viborgområdet til Lovns Bredning. Dalbunden under Faldborg Stadiet lå ca. 30 meter over havet.

Skalså Stadierne

Under Skalså Stadierne løb smeltevandet mod nordøst via Nørreådalen, gennem Skalsådalen og ud i Hjarbæk Fjord. Adgangen til Kattegat var blokeret af is. Der opstod en smeltevandsterasse fra den tidligere dalbund ca. 30 meter over havet.

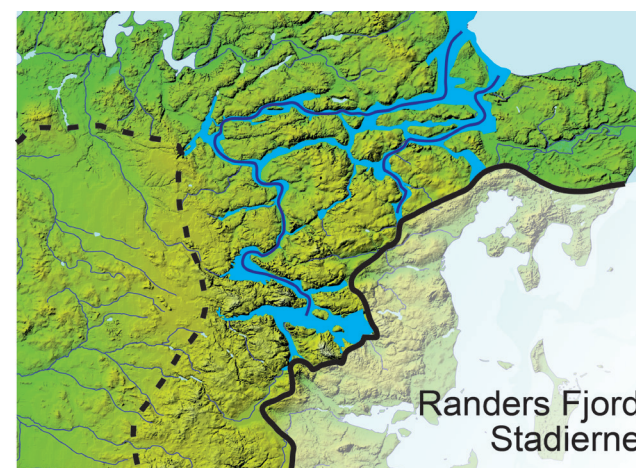
Den kan i dag ses mellem Hjerminde Skov og Rønge samt ved Busbjerg. Den nye dalbund lå i 11-14 meter over havet.

Randers Fjord Stadierne

Da smeltevandet for ca. 16.000 år siden fandt ud gennem Randers Fjord, opstod terrassen ca. 11-14 meter over havniveau. Gudenåen gravede sig nu ned i terrassen med bunden i ca. 4 meter over havet.

Nuværende dalbund – Postglacialtiden

Efter isens afsmeltning har Gudenådalen i store træk haft sit nuværende udseende.

🇬🇧 Gudenådalens terrasser

Gudenådalen er formet under isen af smeltevand. Afsmeltningen begyndte for ca. 18.000 år siden. Forskellige stadier i afsmeltningen kan aflæses i landskabet som plane terrasser i forskellige højder langs åen.

🇩🇪 Gudenådalens terrasser

Gudenådalen er formet under isen af smeltevand. Afsmeltningen begyndte for ca. 18.000 år siden. Forskellige stadier i afsmeltningen kan aflæses i landskabet som plane terrasser i forskellige højder langs åen.

Det grønne partnerskab om Trækstien ved Ulstrup

I 2014 blev der etableret et grønt GudenåPartnerskab om adgang og formidling til Trækstien ved Ulstrup.

Næsten en kilometer af Trækstien mellem Hovedgaden og ud mod Bamsebo Camping er nu hævet som træstier, og der er etableret platforme med borde og bænke. Stien er farbar størstedelen af året.

Færdsel er på eget ansvar!

Friluftsrådet

Danmarks
Naturfredningsforening

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Naturstyrelsen

LAG
LOKALE
AKTIONS
GRUPPER

**Favrskov
Kommune**

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer
i landdistrikterne

Fugle ved Gudenåen

Et alsidigt dyreliv

Dyrene er i forskellig grad afhængige af vandet. Fisk, snegle, muslinger og krebs lever hele deres liv her, og mange insekter tilbringer larvestadiet i vandet.

Andre dyrearter bruger vandet og de nære omgivelser som spisekammer. Det gælder mosegrise, frøer, odder og mange fugle.

Fugle

I Danmark kan vi opleve omkring 400 forskellige fuglearter. Ca. halvdelen er ynglefugle, og resten er trækfugle, sommer- eller vintergæster.

Mangfoldigheden af fuglearter i Danmark skyldes bl.a. landskabet store variation og placering mellem Skandinavien og det øvrige europæiske fastland som en "broforbindelse" for fuglene flyvninger over land.

Ved Gudenåen

Isfuglen sidder stille på en gren eller pæl ved vandet og dykker efter småfisk. Oftest ses den blot som et blåt glimt, der suser forbi. Fiskehejren står tit i det lave vand og fisker.

I buske og tagrør synger nattergal, kærsanger og rørspurv. Over rørskoven svæver elegant rørhøgen på sine lange vinger. Men også den meget store glente kommer på visit i Gudenådalen.

Et alsidigt fugleliv

I Danmark findes omkring 400 forskellige fuglearter. Ved Gudenåen kan man bl.a. se isfuglen, og i buske og tagrør synger nattergal, kærsanger og rørspurv. Rovfuglene rørhøg og glente kommer på visit.

Et alsidigt fugleliv

I Danmark findes omkring 400 forskellige fuglearter. Ved Gudenåen kan man bl.a. se isfuglen, og i buske og tagrør synger nattergal, kærsanger og rørspurv. Rovfuglene rørhøg og glente kommer på visit.

Rød Glente
Milvus milvus

Glenten kendes på sin lange, kløftede hale, de lange kontrastrege vinger og den rustrøde krop. Vingefanget kan blive op til 165 cm.

Rørspurv
Emberiza schoeniclus

Lever omkring søer, moser og vandløb på steder med tagrør siv og buskadser. Op til 15 cm lang

Fiskehejre
Ardea cinerea

Er næsten en meter høj og har et vingefang på knap to meter.

Rørhøg *Circus aeruginosus*

Rørhøgen har et vingefang 115-140 cm – en smule større end musvågen. Jager lavt svævende med "v"-formede vinger og slår pludseligt ned over byttet.

Isfugl
Alcedo atthis

Hører til skrigfuglene, som ofte er meget farvestrålende. Vingefang 24-26 cm.

Det grønne partnerskab om Trækstien ved Ulstrup

I 2014 blev der etableret et grønt GudenaaPartnerskab om adgang og formidling til Trækstien ved Ulstrup.

Næsten en kilometer af Trækstien mellem Hovedgaden og ud mod Bamsebo Camping er nu hævet som træstier, og der er etableret platforme med borde og bænke. Stien er farbar størstedelen af året.

Færdsel er på eget ansvar!

Friluftsrådet

Danmarks Naturfredningsforening

Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

LAG
LOKALE AKTIONS GRUPPER

Favrskov Kommune

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Engen er agerens moder

Engen

De laveste marker i Gudenådalene er enge. De kan blive oversvømmet, når vandet står højt, især om vinteren.

Græsset og urterne her tåler afgræsning eller slåning, og en eng skal helst "bruges", for ikke at vokse til med buske og træer og ende med at blive til elleskov eller pileskov.

"Naturens eget" rensningsanlæg

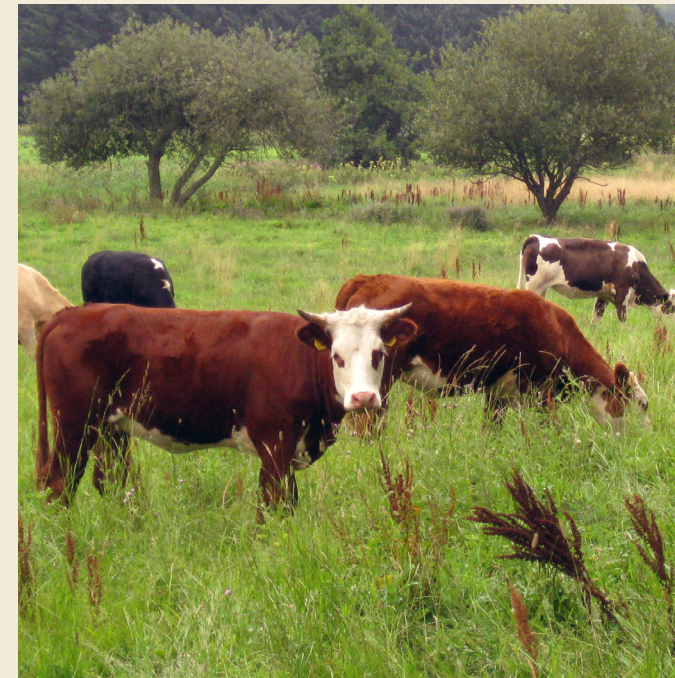
De periodevis oversvømmelser er med til at rense åens vand for jordpartikler og gødningsstoffer, som aflejres i engene og giver næring til planterne her.

"Engene var agers moder"

Engene var tidligere nogle af bondens mest værdifulde arealer. Man sagde, at "engen er agerens moder".

Her kunne man lave vinterfoder til dyrene i form af hø og efter slåning lade dyrene græsse i engene. Dyrenes gødning blev spredt på agerjorden. Da kunstgødningen kom til, mistede engene meget af deres betydning.

I det moderne landbrug har man sjældent brug for engene til afgræsning. Nu er kvæget på engene mest til "naturpleje".

Den blomsterrige eng

Når græsset bliver holdt nede, og træer og buske bliver ædt eller slået ned, kommer der masser af lys og plads til blomsterne. Der kan være 10-20 græsarter imellem hinanden og ofte mange flerårige blomster helt tæt sammen. Da både græsning og slåning blot fjerner de øvre dele af planterne, kan også de mere sjældne planter overleve på engen år efter år.

Engene som levested

Engene er et vigtigt ynglested for mange insekter, smådyr og fugle. De mange plantearter og blandingen af lav og høj vegetation giver gode muligheder for at søge efter føde og for at skjule reder. Nogle fuglearter kræver, at der er godt udsyn til alle sider, så de kan se eventuelle rovdyr på god afstand.

🇬🇧 Engen er agerens moder

Engene var tidligere værdifulde, for her græssede dyrene, og bønderne kunne lave vinterfoder i form af hø. Dyrenes gødning blev spredt på agerjorden, så engen var forudsætningen for en frugtbar ager.

🇩🇪 Engen er agerens moder

Engene var tidligere værdifulde, for her græssede dyrene, og bønderne kunne lave vinterfoder i form af hø. Dyrenes gødning blev spredt på agerjorden, så engen var forudsætningen for en frugtbar ager.

Det grønne partnerskab om Trækstien ved Ulstrup

I 2014 blev der etableret et grønt GudenåPartnerskab om adgang og formidling til Trækstien ved Ulstrup.

Næsten en kilometer af Trækstien mellem Hovedgaden og ud mod Bamsebo Camping er nu hævet som træstier, og der er etableret platforme med borde og bænke. Stien er farbar størstedelen af året.

Færdsel er på eget ansvar!

Friluftsrådet

Danmarks
Naturfredningsforening

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Naturstyrelsen

LAG
LOKALE
AKTIONS
GRUPPER

**Favrskov
Kommune**

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer
i landdistrikterne